

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloquentia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De confirmatione definitionis. Capvt XXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

nium gentium, quem illò clarissimo die scelerate vidisti, tum cum omnes Principes ciuitatis, omnes ordinum, atque etatum ciuium, se non de ciuis, sed de ciuitatis salute ferre censemabant.) Huiusmodi definitiones planè graues, & oratoria sunt.

De confirmatione definitionis.

CAPUT XXVI.

Arist. top.
1.7 c.5.
naturam ex-
sor operat
volumen.

Dio gen.
Lever. in
Diogen.

Tertull. in
Apol. c.1.

Cic. l. 1. de
natura
Deorum.

VT definitionem suis partibus absolutam facere satis operosum est: Sic inualidam refellere facilimum. Vbi enim aliquid improprium, commune, metaphoricum, est affigiatum, illud statim aduersarijs magnam suggestit ansam cauillationis. Definierat femei Plato hominem animal implume, bipes, Diogenes Cynicus homo dicax, & Academicorum irrisor, gallum deplumen, & nudum in medianam Platonis scholam proiecens. En. homo (inquit) Platonicus; si mirificæ plerunque ludunt oratores, vbi inanes, & mancas aduersariorum definitiones refellunt, & definitis non conuenire, immo contraria prorsus accommodari posse ostendunt. Sic Tertull. in Apologetico, Quid hoc mali est, quod naturam mali non habet: timorem, pudorem, terguerationem, xenitatem, deplorationem. Quid hoc mali est, cuius reus gaudet: cuiusccumque volumen est. Et poena felicitas . non potes dehementiam dicere, qui resuicari ignorare. Sic Velleius apud Ciceronem lib. de natura Deorum contra Stoicos, qui mundum animantem, immortalē, beatum, & rotundum dictabant, agit cauillatoriè. Nunc autem hactenus (inquit) admirabor corum tarditatem, qui animantem immortalem, & euidentem beatum, & rotundum esse velint, quod ea forma vilam, neget esse pulchriorem Plato. At mihi vel cylindri, vel qua frati, vel coni, vel pyramidis videtur esse formosior. Quæverò vita attribuitur isti: rotundo Deo? nempe ea celeritate contorqueatur, cui par nulla cogitari quidem possit. In qua non video, vbinam mens constans, & vita beata possit. insisterem, quodque in nostro corpore, si minima ex parte significetur, molestem sit: cur hoc idem non habeatur molestum in Deo: Terra enim perfectò quoniā pars mundi est, pars est etiam Dei. Atqui terras maximas regiones inhabitabiles, atque incolutas videmus, quod pars corum appulsi solis exarsit, pars obri-

querit nubes pruinaq; longinquo solis abscessu, quæ si mundus est Deus, quoniā partes mundi sunt, Dei membra, partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt. Vides quam latuus pateat in istis confutationibus campus, vbi præsertim aliquid absurdissim ab aduersarijs prolatum: Continuo orator sua dexteritate trullam faciet de Minerua. Et hæc in confutatione totius corporis..

Alias unum membrum reprehenditur, si quid dictum laxius, si quid strictius concludunt, ut ex definitionis vitijs est colligere, si plene reprehendi non potest, vellicatur, distorquatur, durius accipitur.

Sic malignè Cecilius, quæ de Dei scientia, & prouidentia dicuntur a Christianis, interpretatur. Deum (inquit) illum suum, quem nec ostendere possunt, nec videre in omnium mores, actus omnium, verba denique, & occultas cogitationes diligenter inquirere, discurrentem scilicet, atque vbiq; præsentem: Molestem illum volunt, inquietum. (videt, nihil cum huiusmodi dictum in Dei definitione) impudenter etiam curiosum: Si quidem astat factis omnibus, locis omnibus intererat: cum nec singulis inferire possit per vniuersa distractus, nec vniuersis sufficere in singulis occupatus?

Ad cauendas istas illusiones in contentiosis orationibus, vt quæ pugnat, & bellorum, argendum sicce, concludendum stricte, colligendum acutè, abstinentendum similibus, & metaphoris, ad summum oportet.

Ta σάκα σύχα, τὴν σκάφην σκάψει λέγεται.

De partium enumeratione, Loci dignitas, & definitio.

CAPUT XXVII.

EA demum est diuinæ naturæ perfectio, vt nullius rei indiga, nulla quoque partium congerie ad suæ integratæ absolutam rationem, concrescere possit. At cætera rerum creatarum genera, vt ab hac simplicitate longè dissipata sunt, atque remota, sic etiam diuerlarum partium nexibus coalescent, quarum spectata in singulis cognitione, nos ad totius notitiam facili quodam itinere conductus. Quamobrem inter locos, partium enumeratio plurimum obtinet splendoris, vt quæ non modo.